

НАРОДНИ МУЗЕЈ ЦРНЕ ГОРЕ
81250 Цетинье, Н. Церовића бб.
Генерални директор:
Тел./Факс: +382/41 230 310
e-mail: nmcg@narodnimuzej.me
www.narodnimuzej.me

NATIONAL MUSEUM OF
MONTENEGRO 81250 Cetinje,
N. Cerovića bb. Montenegro,
Тел./Факс: +382/41 230 310
e-mail: nmcg@narodnimuzej.me
www.narodnimuzej.me

JU NARODNI MUZEJ CRNE GORE

CETINJE

Cetinje, 26. 01. 26 godine

IZVJEŠTAJ O RADU

I

FINANSIJSKOM POSLOVANJU

JAVNE USTANOVE NARODNI MUZEJ CRNE GORE

ZA 2025. GODINU

Cetinje, januar 2026. godine

UVOD

U izvještajnoj godini, Narodni muzej Crne Gore (u daljem tekstu Muzej), u okviru propisanih nadležnosti obavljao je poslove koji se odnose na:

- muzejske zbirke, arhivsku građu i bibliotečki fond;
- sakupljanje, istraživanje, stručnu obradu i prezentaciju muzejskog materijala;
- očuvanje, valorizaciju i prezentaciju arhivske i bibliotečke građe;
- reviziju muzejskog materijala i muzejske dokumentacije;
- stručne poslove iz oblasti muzejske dokumentacije i matične muzejske djelatnosti;
- preventivne i trajne zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije;
- prezentaciju muzejskih zbirki i muzejskih predmeta;
- vršenje poslova galerijske djelatnosti;
- organizaciju predavanja, radionica i pedagoških edukacija;
- organizaciju interaktivnih i multimedijalnih programa;
- organizaciju programa i prezentaciju na osnovu međunarodne saradnje;
- komercijalne poslove koji su kompatibilni sa muzejskom djelatnošću;
- druge poslove iz djelokruga rada u skladu sa zakonom.

Izvještaj o radu za 2025. godinu, napravljen je u formi jasnog prikaza ostvarenih rezultata u odnosu na postavljene ciljeve i planirane aktivnosti. Ovaj dio izvještaja oslanja se na Program rada i aktivnosti koje su planirane. U drugom segmentu izvještaja slijedi informacija o aktivnostima koje su realizovane van programa rada. Ovaj segment Izvještaja rađen je u formi informacije prema organizacionim jedinicama.

Muzej je i tokom 2025. godine, posvećeno radio na stvaranju uslova za obavljanje muzejske djelatnosti u skladu sa savremenim standardima, kako bi muzejski materijal, kao dio nacionalne baštine, bio sačuvan i služio za zadovoljavanje kulturnih, naučnih, obrazovnih i drugih potreba pojedinaca i društva.

Muzej je u 2025. godini, nastavio sa obavljanjem poslova i zadataka koji su mu dodijeljeni zakonom i osnivačkim aktom. U okviru poslova posebno se radilo na realizaciji sljedećih zadataka: ustanovljavanje svih propisanih oblika dokumentacije; formiranje baze podataka; popisu cjelokupnog muzejskog fonda; obradi i reinventarizaciji muzejskog materijala; reorganizaciji muzejskih zbirki; kategorizaciji i preregistraciji fondova sa statusom kulturno dobro i preventivnoj zaštiti cjelokupnog fonda.

Muzej se u okviru osnovne djelatnosti bavio: sakupljanjem muzejskog materijala putem terenskih istraživanja i otkupom po ustanovljenoj proceduri; zaštitom muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije; sprovođenjem konzervatorskih radova i projekata; istraživanjima u muzejskoj djelatnosti; stručnom obradom muzejskog materijala; vođenjem dokumentacije o muzejskom materijalu; unaprijeđenjem stalnih i organizovanjem povremenih izložbi; edukacijom, organizacijom i prijemom posjetilaca u muzejskim izložbenim prostorima; saradnjom sa državnim organima, društvenim subjektima, nevladinim organizacijama, istraživačima i građanima; izdavačkom djelatnošću kao i drugim poslovima od značaja za zaštitu i prezentaciju crnogorskog

kulturnog nasljeđa. Pored ovih poslova Muzej se posebno bavio poslovima istraživanja, prikupljanja, stručne obrade i prezentacije muzejskih predmeta koji se odnose na Ivana Crnojevića, Petra II Petrovića Njegoša i ostale crnogorske vladare; održavanjem Mauzoleja na Lovćenu, Biljarde, Vladinog doma, Dvora Kralja Nikole, Reljefa Crne Gore, zgrade Srpskog poslanstva u bivšoj Kraljevini Crnoj Gori, Njegoševе rodne kuće i drugih objekata koji su mu dati na korištenje i čuvanje.

Narodni muzej je u 2025. godini, radio na realizaciji 52 planirane aktivnosti i 26 dodatnih koje nijesu bile obuhvaćene planom za 2025. godinu, koje se odnose na: na obavljanje muzejske djelatnosti, sprovođenje konzervatorsko restauratorskih intervencija na objektima i predmetima; edukativne i turističke sadržaje; arheološka istraživanja; izložbenu, izdavačku i promotivnu djelatnost; međunarodnu saradnju i obilježavanje značajnih datuma iz istorije Crne Gore.

Program rada Narodnog muzeja Crne Gore za 2025. godinu, bio je usmjeren na postizanje dva osnovna cilja, čija se ostvarenost može pratiti kroz jasno iskazane indikatore:

Cilj 1: Stvaranje uslova za obavljanje muzejske djelatnosti u skladu sa propisima, kako bi muzejski materijal, kao dio nacionalne baštine, bio sačuvan i služio za zadovoljavanje kulturnih, naučnih, obrazovnih i drugih potreba pojedinaca i društva.

Ostvarivanje Cilja 1, biće praćeno kroz sljedeće indikatore:

Naziv indikatora	Jedinica mjere	Bazna godina	Bazna vrijednost	Ciljana vrijednost u 2025.	Ostvareno 2025	Procenat realizacije plana	Ciljana vrijednost u 2026
Ukupan broj predmeta unešenih u analogne inventarne knjige	%	2024.	31650	25%	1.755	22,2%	22,2% 1.755
Ukupan broj formiranih kataloških listova	%	2024.	31650	25%	31.484	398%	2% 166
Ukupan broj muzejskih predmeta unešenih u bazu podataka	%	2024.	31650	25%	10.138	128%	35% 11.0788
Ukupan broj predmeta na kojima su sprovedene konzervatorske mjere	broj	2024.	900	1000	840	84%	1000

Cilj 2: Posvjećenost interpretaciji i promociji slojevitog i multikulturalnog nasljeđa Crne Gore, tumačenju umjetničkih dostignuća i unaprijeđenju znanja o crnogorskoj prošlosti.

Ostvarivanje Cilja 2, biće praćeno kroz broj posjetilaca stalnih postavki, povremenih izložbi, radionica i okruglih stolova.

Naziv indikatora	Jedinica mjere	Bazna godina	Bazna vrijednost	Ciljana vrijednost u 2025.	Ostvareno u 2025	Procenat realizacije plana	Ciljana vrijednost u 2026.
Broj posjetilaca stalnih muzejskih postavki	broj posjetilaca	2024.	150.000	200.000	120.470	60,2%	200.000
Broj posjetilaca "Njegoševog Mauzoleja" na Lovćenu	broj posjetilaca	2024.	70.000	100.000	65.843	65,8%	100.000
Broj posjetilaca Crnogorske Galerije Umjetnosti "MDD"	broj posjetilaca	2024.	3.000	5.000	2.361	47,2%	5.000
Broj posjetilaca Galerijskog prostora u Biljardi	broj posjetilaca						5.000
Broj izložbi, debata, publikacija, edukativnih programa	broj aktivnosti	2024.	25	25	25	100%	25

Cjelovito gledano, rad Muzeja za 2025. godinu bio je u funkciji unaprijeđenja djelatnosti kulture, unaprijeđenja muzejske djelatnosti, jačanja svih kapaciteta, zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izraza, očuvanju nacionalnog identiteta i zadovoljavanu potreba građana.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANIRANIH AKTIVNOSTI

Aktivnost 2025/001: Izrada Akcionog plana, dinamike i hodograma realizacije Programa rada Narodnog muzeja Crne Gore za 2025. godinu

Odgovorno lice: Ivan Mijanović;

Saradnici: Odgovorna lica planiranih aktivnosti;

Izvještaj: Realizovana u skladu sa Programom i planiranom dinamikom.

Aktivnost 2025/002: Plan razvoja Narodnog muzeja Crne Gore 2023-2029

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnici: Svi zaposleni NMCG;

Izvještaj: Aktivnosti su realizovane u skladu sa usvojenim Akcionim planom za 2025-2026. godinu.

Aktivnost 2025/003: Pripreme za jubilej 2026.

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnik: svi zaposleni NMCG;

Izvještaj: Aktivnost se sprovodi shodno planiranoj dinamici. Urađen je plan i koncepcija izložbi u Biljardi i Crnogorskoj galeriji umjetnosti Miodrag Dado Đurić, s jasno definisanim tematskim cjelinama, interpretativnim pristupima i vizuelnim rješenjima. Istovremeno je realizovan odabir predmeta za izložbu, a dio muzejskog materijala upućen je na konzervaciju. Definisan je i cjelokupan prateći materijal neophodan za realizaciju postavki.

Rukovodioci organizacionih jedinica napisali su tekstove o svojim organizacionim jedinicama za potrebe monografije o Narodnom muzeju Crne Gore. Radilo se na dizajniranju publiakcije. Pripremljen je film za potrebe jubileja i koncipirana svečana akademija. Urađen je plan promotivnih aktivnosti.

Započeto je pisanje pratećih tekstova za izložbene kataloge, čime je zaokružen ključni pripremni proces za realizaciju izložbenog i izdavačkog projekta povodom obilježavanja jubileja 2026. godine.

Aktivnost 2025/004: Stručna obrada, inventarizacija i kategorizacija muzejskog materijala

Odgovorna lica: Filip Kuzman, Vukan Ražnatović, Isidora Kovačević, Tatjana Rajković, Goran Pajović, Jakov Marković, Zorica Martinović, Natalija Jovanović Nikola Radović;

Saradnici: Petar Lekić, Slobodan Vušurović, Snežana Ivović, Jakov Marković, Ana Ivanović, Miloš Vukanović, Duška Brković, Vesna Pejović, Maja Dragičević Roganović, Maja Latković, Jelena Vujović, Ana Kapetanović, Čedomir Martinović, Mirjana Dabović, Pejović, Filip Despotović, Tina Popović, Vukašin Nišavić, Ana Mijanović, Milena Martinović, Aleksandar

Ivanović, Marina Šoć, Ana Abramović, Saša Krstićević, Tomislav Jovanović, Veselin Kovačević, Tatjana Mirković;

Izvještaj: Aktivnost se sprovodi shodno planiranoj dinamici. Nakon završene sveobuhvatne vanredne revizije muzejskog materijala i prateće dokumentacije, kustosi su preuzeli nadležnost nad postojećim zbirka i pristupili postupku reinventarizacije. Ovaj proces obuhvatio je provjeru, dopunu i usklađivanje podataka sa stvarnim stanjem, kao i dodjelu novih inventarskih brojeva predmetima, uz njihovu fizičku oznaku. U skladu sa Zakonom o muzejskoj djelatnosti, svi predmeti su inventarisani, odnosno reinventarisani i stručno obrađeni. U toku je kategorizacija zbirki.

Započet je proces interne revalorizacije zbirki sa statusom kulturnog dobra, kao i identifikacija predmeta koji trenutno nemaju taj status, ali posjeduju potencijal za buduću registraciju, čime se priprema osnova za izradu predloga zaštite.

Tokom preseljenja muzejskog materijala iz Centralnog depoa i karantinskog prostora u privremeni depozitarni prostor identifikovani su i predmeti bez prateće dokumentacije i nepoznatog porijekla, koji ne čine dio muzejskog fonda. Sprovedeno je interno istraživanje i provjera dostupne muzejske dokumentacije radi utvrđivanja njihovog statusa i porijekla. Procijenjeno je da mali broj pronađenih predmeta posjeduje potencijalnu istorijsku, etnografsku ili dokumentarnu vrijednost, te će biti uključen u fond ili razvrstan kao pomoćni muzejski materijal.

Aktivnost 2025/005: Akvizicija muzejskog materijala

Odgovorno lice: Andela Milošević;

Saradnici: Čedomir Martinović, Filip Kuzman, Maja Dragičević Roganović, Saša Krstićević, Slobodan Vušurović, Petar Glendža;

Izvještaj: Aktivnost je realizovana shodno utvrđenoj proceduri za otkup, poklon i donacije muzejskog materijala. Sačinjen je Izvještaj o radu Komisije za otkup, poklon i donacije muzejskog materijala. Za vrijeme trajanja Konkursa ukupno je pristiglo 20 potpunih prijava, koje su ispunile uslove Konkursa. U okviru potpunih prijava koje je razmotrila Komisija, za Istorijski muzej pristigle su 4 ponude, a za Umjetnički muzej 16 ponuda. Na osnovu prijedloga Komisije, direktor NMCG donio je odluku o otkupu 5 predmeta za Umjetnički muzej, ukupne otkupne vrijednosti: 29.900 eura, i to:

- Skulpturalna instalacija „Noć“, 2013. godina, granit i pijesak, dimenzije 5 × 2 × 0,2 m, sa bijelim okvirom od škriljca debljine 80 cm, autorsko djelo ponuđača Sretena Milatovića – 15.000 €;

- Slika „Cvijeće“, autor Gojko Berkuljan, ulje na lesonitu, bez signature, dimenzije 68 × 44 cm, ponudena od strane Veselina Markovića – 3.400 €;

- Slika „U potrazi za srećom 20“, 2022. godina, ulje na platnu, dimenzije 120 × 100 cm, autorsko djelo ponuđača Lene Nikčević – 5.000 €;

- Crtež „Posjetioci“, 2013. godina, tehnika: crtež, lavirani tuš (pero i četka), akrilna bijela boja, materijal: fabriano papir kaširan na lepenki, uramljen u bijelom ramu bez stakla, dimenzije 100 × 70 cm (bez rama), autorsko djelo ponuđača Milke Delibašić – 5.000 €;

- Slika „Otmena“, 2020. godina, tehnika: kolaž (akril, olovka, karton, koža), materijal: kolaž na platnu, dimenzije: 130 × 34 cm, autorsko djelo ponuđača Ljiljane Kolundžić – 1.500 €. Donešena je odluka o prihvatanju tri poklona:

- Album za poštanske marke izdate u Kraljevini Crnoj Gori, sa devet listova – donacija Dalmatinskog kolekcionarskog društva “Diokles” Split koje zastupa predsjednik Pjero Baranović, za Istorijski muzej;

- Trofejno oružje Automat MP40 (Šmajser), proizvođen tokom Drugog svjetskog rata u Njemačkoj – poklon Boška Mijanovića, za Istorijski muzej;

- Dvije grafike autora Dejana Mirkovića – poklon supruge pokojnog auotra Vesne Bokan Mirković: San, kombinovana tehnika, 44 × 70 cm, nesignirano i Iskre, 1991, akvatinta, 56 × 39 cm – za Umjetnički muzej, Zbirka Crnogorske likovne umjetnosti.

Aktivnost 2025/006: Matična djelatnost

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnik: Stručni tim;

Izvještaj: U skladu sa planom rada za matičnu djelatnost, a na zahtjev određenog broja muzeja, dostavljene su smjernice za sprovođenje reinventarizacije muzejskih predmeta i dodjelu kodnih oznaka muzeja. U narednom periodu planirano je praćenje i kontrola realizacije navedenih aktivnosti.

Izrađen je upitnik, sa ciljem prikupljanja relevantnih podataka o organizaciji, resursima, stručnim praksama, izazovima i potrebama sa kojima se muzeji suočavaju u svakodnevnom radu. Upitnik je dostavljen na dopunu podataka svim organizacionim jedinicama Narodnog muzeja Crne Gore, a po prijemu odgovora, članovi Radnog tima su u kontinuitetu radili na obradi i dopuni Upitnika novim podacima. Upućeno je propratno pismo Ministarstvu kulture i formirana baza kontakata muzeja u Crnoj Gori. Narodni muzej Crne Gore popunio je upitnik kao primjer, nakon čega je upitnik prosljeđen svim muzejima iz baze kontakata radi daljeg popunjavanja.

Aktivnost 2025/007: Izrada i potpisivanje ugovora sa društvenim subjektima, kojima je NMCG dio svog fonda ustupio na korišćenje i izlaganje, i sa društvenim subjektima i fizičkim licima čiji se predmeti čuvaju u NMCG

Odgovorna lica: Filip Kuzman, Jakov Marković;

Saradnik: Ivana Popivoda;

Izvještaj: Aktivnost se sprovodi shodno planiranoj dinamici. Potpisan je ugovor sa Crnogorskom kinotekom u kojoj se čuva film iz legata Veljka Vlahovića. Nakon 30 godina, izložba Nove muzejske zgrade u Saveznoj Republici Njemačkoj je vraćena Njemačkom muzeju arhitekture u Frankfurtu.

Nema povratnih informacija o ugovoru povodom ustupljenih kopija fresaka Mitropoliji Crnogorsko-primorskoj, niti odgovora od Vlade Crne Gore i Ministarstva kulture i medija Crne Gore.

Aktivnost 2025/008: Uspostavljanje i vođenje muzejske dokumentacije

Odgovorna lica: Natalija Jovanović, Filip Despotović, Nikola Radović, Anđela Milošević;

Saradnici: Vukadin Nišavić, Petar Lekić, Filip Kuzman, Vukan Ražnatović, Slobodan Vušurović, Mirjana Dabović Pejović, Snežana Ivović, Ana Ivanović, Jakov Marković, Duška Brković, Vesna Pejović, Tatjana Rajković, Maja Dragičević Roganović, Maja Latković, Jelena Vujović, Ana Kapetanović, Miloš Vukanović, Čedomir Martinović, Goran Pajović, Tina Popović, Ana Mijanović, Milena Martinović, Aleksandar Ivanović, Marina Šoć, Ana Abramović, Saša Krstićević, Tomislav Jovanović, Veselin Kovačević, Tatjana Mirković, Zorica Martinović, Isidora Kovačević;

Izvještaj: Radi brze pretrage svi poslovi vezani za rad dokumentacije vrše se u skladu sa važećim propisima za uspostavljanje i vođenje muzejske dokumentacije. Ukupan broj formiranih kataloških listova je 31.484.

Aktivnost 2024/009: Provjera i popisivanje predmeta u knjige inventara

Odgovorno lice: Natalija Jovanović;

Saradnik: Ana Mijanović, Tina Popović, Filip Despotović;

Izvještaj: Uporedo sa upisivanjem i provjerom elektronske muzejske dokumentacije, u toku je analogno upisivanja u Knjige inventara. Trenutno je 1.755 inventarna broja za sledeće muzejske jedinice: Umjetnički muzej, Etnografski muzej, Njegošev muzej, Muzej kralja Nikole i Istorijski muzej.

Aktivnost 2025/010: Vođenje elektronskog oblika dokumentovanja

Odgovorna lica: Natalija Jovanović, Nikola Radović;

Saradnici: Filip Kuzman, Vukan Ražnatović, Goran Pajović, Tatjana Rajković, Jakov Marković, Zorica Martinović, Tina Popović, Ana Mijanović, Natalija Jovanović;

Izvještaj: Aktivnost se sprovodi shodno planiranoj dinamici. Uspostavljena komunikacija sa svim muzejskim organizacionim jedinicama radi vođenja elektronskog oblika dokumentovanja. Aktivnost je u Njegoševom muzeju Biljardi u finalnoj fazi.

Aktivnost 2025/011: Objedinjavanje, propisan smještaj, rukovanje i povezivanje konzervatorske dokumentacije Narodnog muzeja Crne Gore

Odgovorna lica: Tina Popović, Zorica Martinović;

Saradnici: Milena Martinović, Aleksandar Ivanović, Marina Šoć, Ana Abramović, Saša Krstićević, Tomislav Jovanović, Veselin Kovačević, Tatjana Mirković, Jakov Marković, Tatjana Rajković, Isidora Kovačević, Natalija Jovanović, Ana Mijanović;

Izvještaj: Nastavljeno je skeniranje i priprema za povezivanje konzervatorskih lista kao i u predhodnom periodu. S obzirom da su fajlovi preobimni za vođenje konzervatorske dokumentacije, potrebno je uraditi i program za vođenje ove vrste dokumentacije.

Aktivnost 2025/012: Postupanje po rješenjima inspektora za kulturna dobra

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnici: Zorica Martinović, Vukan Ražnatović, Filip Kuzman, Jakov Marković, Tatjana Rajković, Filip Despotović, Ivana Vujović, Anđela Milošević, Igor Pavićević;

Izvještaj: Aktivnost je realizovana u skladu sa Programom i planiranom dinamikom. Službama kojima je rješenjima naloženo postupanje po njima više puta su dostavljana obavještenja za postupanje po njima. Tokom 2025. godine inspektorka za kulturna dobra izvršila je pet inspekcijskih pregleda Muzeja kralja Nikole i Stalne postavke.

Aktivnost 2025/013: Uspostavljanje internog Informacionog sistema

Odgovorno lice: Nikola Radović;

Saradnici: Filip Kuzman, Vukan Ražnatović, Jakov Marković, Tatjana Rajković, Goran Pajović, Isidora Kovačević;

Izvještaj: Tokom 2025. godine u potpunosti je realizovana aktivnost uspostavljanja internog informacionog sistema Narodnog muzeja. Sistem je implementiran na posebnoj web platformi (<https://bazapodataka.me/>), za koju su obezbijedeni odgovarajući domen i prošireni hosting kapaciteti. U okviru ove aktivnosti izvršen je unos, obrada i sistematizacija kompletne muzejske građe dostavljene od strane svih muzejskih jedinica. 100% je obrađen fond muzejske građe, ukupno 31.488 predmeta, sa svim raspoloživim stručnim i dokumentacionim podacima. Za navedene predmete uneseno je 10.973 foto-galerije, što čini 34,9% ukupnog fonda sa vizuelnom dokumentacijom. Formirana je jedinstvena, centralizovana baza podataka dostupna stručnim licima unutar sistema. Omogućeno je efikasno pretraživanje, korišćenje i dalja nadogradnja digitalizovane građe. Postavljena je čvrsta osnova za djelimično otvaranje baze podataka stručnoj i naučnoj javnosti u narednom periodu. Ovim je Narodni muzej Crne Gore napravio ključni iskorak u oblasti digitalizacije, standardizacije muzejske dokumentacije i savremenog upravljanja kulturnim nasljedom.

Aktivnost 2025/014: Formiranje evidencije smještaja muzejskog fonda, muzejskog materijala, pomoćnog muzejskog materijala, muzejskih pomagala, muzejske i kancelarijske opreme

Odgovorno lice: Anđela Milošević;

Saradnici: Ivana Vujović, Nikola Radović, Igor Pavićević;

Izvještaj: Aktivnost je djelimično realizovana u skladu sa Programom i planiranom dinamikom. Službama koje nijesu izvršile popis prostorija poslata je urgencija.

Aktivnost 2025/015: Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, selo Petrovići, Opština Nikšić

Odgovorno lice: Goran Pajović;

Saradnici: Ivana Vujović, Sanja Kavaja;

Izveštaj: Projekat koji podrazumijeva nastavak istraživanja najznačajnijeg praistorijskog lokaliteta u Crnoj Gori je realizovan i u 2025. godini.

Aktivnost 2025/016: Aktivnost: Geo magnetna istraživanja na lokalitetu, Sinjački krš, Močila, selo Zagora, Opština Cetinje

Odgovorno lice: Goran Pajović;

Saradnici: Čedomir Martinović, Predrag Malbaša, Tomislav Jovanović;

Izveštaj: Aktivnost nije realizovana, jer je lice koje je trebalo voditi ovu aktivnost, napustilo Muzej, a na konkurs za popunu tog radnog mjesta nije bilo prijavljenih kandidata.

Aktivnost 2025/017: Kontrola uslova čuvanja muzejskog materijala, uvid u stanje fondova i uspostavljanje konzervatorske dokumentacije

Odgovorna lica: Zorica Martinović, Filip Kuzman, Vukan Ražnatović, Jakov Marković, Tatjana Rajković, Biljana Čelebić, Isidora Kovačević;

Saradnici: Tina Popović, Milena Martinović, Aleksandar Ivanović, Marina Šoć, Ana Abramović, Saša Krstićević, Tomislav Jovanović, Veselin Kovačević, Tatjana Mirković, Natalija Jovanović, Ana Mijanović;

Izveštaj: Aktivnost se sprovodi shodno planiranoj dinamici. Redovno se kontrolišu depozitni i izložbeni prostori. Pregledan je veliki broj predmeta koji su išli na izložbe, a vlasništvo su NMCG, kao i predmeta koji su dolazili iz drugih muzeja. Prilikom svakog pregleda zatečenog stanja izrađeni su konzervatorski izveštaji sa fotodokumentacijom, prije i nakon završenih ekspozicija i dati prijedlozi sa buduće zaštitne mjere. Konzervatori su obišli sve izložbene prostore i konstatovali stanje. Praćeno je stanje mikroklimatskih uslova kod Ikone Filerlose (jednom u saradnji sa konzervatorima iz Grčke sa kojima je dogovorena saradnja vezano za najmodernije analitičke metode utvrđivanja stanja i planiranja eventualnog konzervatorskog tretmana). Praćeni su uslovi u svim izložbenim i depozitnim prostorima i reagovano po potrebi. Otvoreni su novi konzervatorski kartoni za predmete koji su bili na konzervatorskom tretmanu.

Aktivnost 2025/018: Sprovođenje mjera zaštite i konzervacije muzejskih predmeta u skladu sa Planom konzervacije muzejskog materijala 2023 – 2027

Odgovorno lice: Zorica Martinović;

Saradnici: Tatjana Mirković, Saša Krstićević, Veselin Kovačević, Aleksandar Ivanović, Marina Šoć, Ana Abramović, Milena Martinović, Tomislav Jovanović, tehničari – konzervatori;

Izveštaj: Step en realizacije poslova po utvrđenim prioritetima, po odjeljenjima:

Izvršen je detaljan konzervatorski pregled muzeja kralja Nikole, prilikom kojeg je utvrđeno zatečeno stanje te utvrđeni prijedlozi mjera i napravljen plan za izmještaj predmeta u slučaju sanacije. Izvršene su i probe čišćenja tapeta.

Ukupan broj predmeta na kojima su sprovedenje mjere zaštite: **840**

Odjeljenje za drvo: 22 predmeta (1 predmet od 33 pojedinačna dijela)

Odjeljenje za metal: 131 predmeta
Odjeljenje za tekstil: 25 predmeta
Odjeljenje za štafelajno: 10 predmeta
Odjeljenje za papir: 652 predmeta (627 dokumenata sa 1167 listova; 25 knjiga)
Izvršen je konzervatorski pregled većeg broja predmeta koji su išli na izložbe.

Aktivnost 2025/019: Popunjavanje fondova, nabavka i prijem bibliotečke građe

Odgovorno lice: Biljana Čelebić,

Saradnik: Jovana Mrvaljević;

Izveštaj: U izvještajnom periodu je prinovljeno 16 bibliotečkih jedinica, i to: 6 jedinica putem obaveznog primjerka, 3 jedinice putem razmjene, 7 jedinica putem poklona. U okviru aktivnosti realizovana je i tehnička obrada pristigle građe, koja obuhvata provjeru ispravnosti primjeraka, razvrstavanje po formatu i pečatanje.

Aktivnost 2025/020: Sređivanje arhivske i registratorske građe

Odgovorno lice: Petar Glendža;

Saradnik: Biljana Čelebić;

Izveštaj: Komisija za popis registratorskog materijala nastavila je rad na popisu građe u vremenskom okviru do 1966. godine. U izvještajnom periodu popisano je dodatnih 18 fascikli. Za nastavak popisa neophodno je izvršiti premještanje već popisane građe, kako bi se oslobodio prostor za dalje izdvajanje i selektovanje materijala.

Jedna od aktivnosti koja se obavlja u kontinuitetu je rad sa korisnicima, koji pored pružanja informacija podrazumijeva i usluživanje korisnika traženom građom. U izvještajnom periodu je realizovano 286 naloga korisnika za izdavanjem arhivske građe, pri čemu nijesu uračunati oni korisnici koji su pretraživali digitalizovane fondove.

Aktivnost 2025/021: Stručna obrada bibliotečke građe

Odgovorno lice: Biljana Čelebić;

Saradnik: Jovana Mrvaljević;

Izveštaj: Aktivnost podrazumijeva stručnu obradu bibliotečke građe, odnosno preuzimanje i kreiranje bibliografskih zapisa sa normativnom kontrolom u uzajamnoj bazi podataka i lokalnoj bazi podataka COBISS. U izvještajnom periodu je u lokalnoj bazi COBISS NMCG unijeto 1.047 bibliografskih zapisa.

U dijelu korisničkih usluga, izdato je 447 bibliotečkih jedinica korisnicima, uz pružanje stručnih informacija i pomoći u pronalaženju literature.

Aktivnost 2025/022: Digitalizacija arhivske građe

Odgovorno lice: Petar Glendža;

Saradnik: Ivana Vujović, Sanja Kavaja, Sara Pavićević;

Izveštaj: U cilju valorizacije istorijskog arhivskog fundusa NMCG je u toku 2024. godine počeo sa realizacijom procesa digitalizacije arhivske građe angažovanjem specijalizovane firme. U izveštajnom periodu je u potpunosti završena digitalizacija za fondove Mitropolit Petar I Petrović Njegoš i Mitropolit Petar II Petrović Njegoš. Zaključno sa 1851. godinom, digitalizovano je 48 fascikli, sa ukupno 7.908 dokumenata.

Aktivnost 2025/023: Dan sjećanja na Holokaust

Odgovorna lica: Tamara Đuranović, Bojana Sjekloća;

Saradnik: Petar Lekić, Maša Jovović;

Izveštaj: Aktivnost realizovana. Radionica iz tri dijela organizovana je 27.01.2025. godine u Mermemnoj sali u Biljardi. Realizovana je edukativna radionica o stvaralaštvu Petra Lubarde u logorima i izložba izabranih radova Petra Lubarde iz tog perioda za djecu školskog uzrasta; zatim radionica pod nazivom Nikad ne zaboraviti, namijenjena učenicima starijih razreda osnovnih škola, s ciljem podizanja svijesti o ljudskim pravima i slobodama i; psihološka sesija sa mladima, objašnjavajući kako traume, poput onih koje su preživjele žrtve Holokausta, utiču na pojedince i zajednice.

Aktivnost 2025/024: Manifestacija Dan i Noć Muzeja, kreativne radionice

Odgovorna lica: Bojana Sjekloća, Maša Jovović;

Saradnik: Tamara Đuranović, Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana. U Mermemnoj sali u Biljardi prezentovana je VR i AR aplikacija Srednjovjekovne vladarke Balkana koja je urađena u okviru projekta SHELeaders. U Crnogorskoj galeriji umjetnosti Miodrag Đurić organizovana je promocija fototipskog izdanja Inventar državne imovine u Skadru i okolini iz 1915“. Organizovana je edukativno - kreativna radionica Četiri elementa prirode. Muzeji su za Noć muzeja bili besplatno otvoreni za posjetu u popodnevnom i večernim časovima.

Aktivnost 2025/025: Ljeto u muzeju

Odgovorna lica: Bojana Sjekloća, Tamara Đuranović;

Saradnici: Maša Jovović, Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Realizovano je šest radionica:

1. "Reljefi iz muzejske mašte" za djecu mlađeg uzrasta (4-10 god);
 2. "Skica kao dijalog sa umjetnošću" za djecu srednjoškolskog uzrasta (15-19 god);
 3. "Eko art" za djecu uzrasta 10-15 god;
 4. „Lica naših osobina“ za djecu uzrasta 8-15 god;
 5. "Creative dialogues from Montenegro" za strane posjetioce odrasle dobi;
 6. „Zlatovez kroz dječije ruke“ za djecu predškolskog uzrasta.
-

Aktivnost 2025/026: Dani evropske kulturne baštine

Odgovorna lica: Bojana Sjekloća, Tamara Đuranović, Maša Jovović;

Saradnik: Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana kroz radionicu *Organise special street open days*.

Aktivnost 2025/027: Radionica u Domu starih

Odgovorno lice: Bojana Sjekloća, Maša Jovović;

Saradnik: Tamara Đuranović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana kroz radionicu *Zlatovez suvenir*, u domu starih u Podgorici, povodom obilježavanja međunarodnog dana starih.

Aktivnost 2025/028: Obilježavanje Njegoševog dana - crnogorski praznik kulture

Odgovorno lice: Maša Jovović, Tamara Đuranović;

Saradnik: Bojana Ivanišević; Branka Vujović Radunović; Ivan Mijanović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana kroz sledeće programe: Predavanje "Ženski likovi u Gorskom vijencu"; Dramsko literarna radionica „Draško u Mlecima“; Likovni konkurs "Svijet mi se oko glave vrti" na koji je pristiglo oko 1.000 radova sa organizovanom izložbom u CGU "Miodrag Dado Đurić" i; Kustosko vođenje kroz Njegošev muzej – Biljarda.

Aktivnost 2025/029: Jelka u muzeju

Odgovorno lice: Tamara Đuranović, Bojana Ivanišević;

Saradnik: Maša Jovović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana uz kreativnu radionicu za djecu.

Aktivnost 2025/030: Studijske posjete

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnik: Ivan Mijanović;

Izveštaj: Aktivnost je djelimično realizovana. Organizovane su studijske posjete kustosa i dokumentarista Muzeju Jugoslavije u Beogradu i Narodnom muzeju grada Zadra. Direktor Narodnog muzeja Jakša Čalasan i rukovodilac Istorijskog muzeja Filip Kuzman, bili su gosti Njemačkog muzeja arhitekture u Frankfurtu. Saradnja dvije institucije počela je 2023. godine kada je organizovana izložba Nove muzejske zgrade u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Aktivnost 2025/031: Crnogorski likovni salon 13. novembar, CGU "Miodrag Dado Đurić"

Odgovorno lice: Jakov Marković;

Saradnik: Igor Pavićević;

Izveštaj: Realizovana izložba.

Aktivnost 2025/032: Retrospektivna izložba Milana Pešića

Odgovorno lice: Mirjana Dabović Pejović;

Saradnik: Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Realizovana izložba. Za potrebe odabira radova izvršeno je višednevno pregledanje negativa u arhivi Vlade Crne Gore, skeniranje i čišćenje snimaka (u saradnji sa Lazarom Pejovićem), odabir radova za postavku/publikaciju, koncipiranje postavke. Po ugovoru sa Vladom Crne Gore sva izložena djela (122 fotografije) trajno ostaju u kolekciji Umjetničkog muzeja. Izložba je otvorena 25.11. a trajala je do 25.12.2025. Organizovano je stručno vođenje 11.12.2025. godine.

Aktivnost 2025/033: Izložba povodom 150 godina Crvenog Krsta Crne Gore

Odgovorno lice: Vukan Ražnatović;

Saradnik: Filip Kuzman; Vukadin Nišavić, Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Realizovana izložba. Izložba je otvorena 03.07.2025. godine u Crnogorskoj galeriji umjetnosti *Miodrag Dado Đurić*. Izložba je trajala do 20.10.2025. godine, kada je skinuta, a predmeti su vraćeni Crvenom krstu. U sklopu proslave 150 godina Crvenog krsta, u Sali Ivana Crnojevića u Vladinom domu upriličena je centralna proslava.

Aktivnost 2024/034: Multimedijalna umjetnička izložba "Želim vidjeti moje planine"

Odgovorno lice: Jakov Marković;

Saradnik: Svetlana Racanović;

Izveštaj: Realizovana izložba u periodu od 4.10. do 31.10.2025. godine.

Aktivnost 2025/035: Retrospektivna izložba crnogorskog umjetnika

Odgovorno lice: Jakov Marković;

Saradnik: umjetnik

Izveštaj: Retrospektivna izložba crnogorskog umjetnika Dragoljuba Adžića realizovana je u CGU „Miodrag Dado Đurić“ u periodu od 23.9. do 27.11.2025. godine.

Aktivnost 2025/036: Retrospektivna izložba crnogorskog umjetnika Dejana Mirkovića

Odgovorno lice: Slobodan Vušurović;

Saradnik: porodica umjetnika

Izveštaj: Izložba je realizovana od 15.05. do 29.06.2025. godine.

Aktivnost 2025/037: Objavljivanje Glasnika Narodnog muzeja Crne Gore, broj 22

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnik: Branka Vujović Radunović;

Izveštaj: Tekstovi su pripremljeni i materijal je u pripremi za štampu.

Aktivnost 2025/038: NMCG – zbirka dokumenata II dio

Odgovorno lice: Filip Kuzman;

Saradnici: Predrag Malbaša, Vukašin Nišavić, Petar Lekić, Branka Vujović Radunović;

Izvještaj: Aktivnost je u završnoj fazi. Istraživanje materijala koji se nalazi u Arhivu Jugoslavije u Beogradu, a koji se tiče Narodnog muzeja Crne Gore obavljeno je u periodu od 24. do 27. marta 2025. godine. Nakon sortiranja dokumenata, pristupilo se njihovom prekućavanju. Zbornik se nalazi u fazi izrade preloma.

Aktivnost 2025/039: NMCG – flajeri i propagandi materijal

Odgovorno lice: Marija Pejović;

Saradnici: Branka Vujović Radunović;

Izvještaj: Odštampani flajeri na engleskom jeziku za Muzej kralja Nikole i Njegošev muzej.

Aktivnost 2025/040: Katalozi privremenih izložbi

Odgovorno lice: autori izložbi;

Saradnici: Branka Vujović Radunović;

Izvještaj: Realizovana grafička priprema i štampa kataloga izložbi.

Aktivnost 2025/041: Poboljšanje rada Odjeljenja za prezentaciju

Odgovorno lice: Marija Pejović;

Saradnici: Ivana Vujović, Ivan Mijanović, Milica Rudović, Igor Pavićević;

Izvještaj: Pripremljene mjere i aktivnosti za poboljšanje prezentacije stalnih i privremenih postavki u 2025. godini. Sve aktivnosti Odjeljenja za prezentaciju odvijale su se u kontinuitetu. Ukupna posjeta svim muzejskim jedinicama iznosila je 187.950, što je za 1,3% manje u odnosu na 2024. godinu.

Aktivnost 2024/042: Izrada Audio – video vodiča IV

Odgovorno lice: Ivan Mijanović;

Saradnik: Marija Pejović;

Izvještaj: Snimljeni audio vodiči na njemačkom, španskom i turskom jeziku.

Aktivnost 2025/043: Izrada suvenira, muzejskih komercijalnih kopija

Odgovorno lice: Ivan Kapičić;

Saradnici: Marija Pejović, Ivan Mijanović;

Izvještaj: U izradi je novi suvenir - Njogoš u crnogorskoj narodnoj nošnji. Nastavljena produkcija prošlogodišnjih suvenira iz Vajarskog ateljea. Pored izrade autentičnih suvenira rekonstruisane su i 3 oštećene skulpture autora Dragoljuba Adžića. Radi se na osposobljavanju potkrovlja vajarskog ateljea za magacinski prostor.

Aktivnost 2025/044: Predlog izrade Plana zaštite i spašavanja

Odgovorno lice: Igor Pavićević;

Saradnici: Ivana Vujović, Sanja Kavaja, Milica Rudović;

Izvještaj: Aktivnost je djelimično realizovana. Odrađene su šeme evakuacije za sve objekte NMCG. Potrebno je stvoriti preduslove za izradu ovog Plana na čemu se već radi i nastaviće se sa realizacijom u 2026. godini.

Aktivnost 2025/045: Konsultantske usluge za pripremu projekata sanacije kulturnih dobara, objekata i muzejskog materijala

Odgovorno lice: Direktor NMCG;

Saradnici: Zorica Martinović, Ivana Vujović, Igor Pavićević;

Izvještaj: Aktivnosti su djelimično realizovane. Traženi su UT uslovi za izradu projekta za Reljef, predat je na saglasnost projekat za adaptaciju karantina. Ove aktivnosti se uvijek realizuju kontinuirano jer je neophodno konstantno ulaganje u objekte koji su kulturna dobra.

Aktivnost 2025/046: Uređenje Prijemno – otpremne prostorije i Karantina

Odgovorno lice: Igor Pavićević;

Saradnici: Zorica Martinović, Filip Despotović;

Izvještaj: Aktivnosti su djelimično realizovane. Predat je na saglasnost projekat za adaptaciju karantina. Ove aktivnosti se uvijek realizuju kontinuirano jer je neophodno konstantno ulaganje u objekte koji su kulturna dobra.

Aktivnost 2025/047: Sanacija krova i vlage u zidovima u Muzeju kralja Nikole

Odgovorno lice: Igor Pavićević;

Saradnici: Ivana Vujović, Sanja Kavaja, Vukan Ražnatović, Zorica Martinović;

Izvještaj: Aktivnosti su djelimično realizovane. Izvršena je zamjena krovnog pokrivača, trenutno se vrši krečenje i pokušaji da se uklone posljedice dugogodišnjeg prokišnjavanja. Ove aktivnosti se uvijek realizuju kontinuirano jer je neophodno konstantno ulaganje u objekte koji su kulturna dobra.

Aktivnost 2025/048: Pripreme za grejnu sezonu 2025/2026

Odgovorno lice: Igor Pavićević;

Saradnici: Goran Čelebić, Ivana Vujović;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana. Nabavljeno je lož ulje putem tendera, i posebna komisija prati prijem istog.

Aktivnost 2025/049: Nabavka tehničke opreme

Odgovorno lice: U skladu sa procedurama i propisima;

Saradnici: Nikola Radović;

Izveštaj: Nabavljena je hardverska oprema u skladu sa Planom i potrebama NMCG.

Aktivnost 2025/050: Nabavka vozila za NMCG

Odgovorno lice: U skladu sa procedurama i propisima;

Izveštaj: Aktivnost je realizovana. Nabavljena su tri nova vozila, dok je vozilo Lada Niva preuzela Uprava za državnu imovinu radi daljeg otpisa.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI TEKUĆIH I AKTIVNOSTI KOJE NIJESU OBUHVAĆENE PLANOM ZA 2025. GODINU

Sektor stručnih poslova

Istorijski muzej

Izložba **Veljko Vlahović – glas slobodne Jugoslavije** otvorena u Muzeju Jugoslavije u Beogradu 29. maja 2025. godine. Ispred Narodnog muzeja Crne Gore izložbom je koordinisao kustos Vukadin Nišavić.

Izložba povodom Dana crnogorske diplomatije organizovana je od strane rukovodioca Muzeja kralja Nikole Vukana Ražnatovića, uz pomoć rukovodioca Istorijskog muzeja Crne Gore Filipa Kuzmana u Svečanoj sali Vladinog doma 12. maja 2025. godine.

Istorijski i Etnografski muzej, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova Crne Gore organizovali su izložbu **Ljepota različitosti** u Sakib Sabanči muzej (nekadašnji Emirgan) u Istanbulu. Izložba je organizovana u sklopu proslave Dana crnogorske državnosti 10. septembra. Na izložbi je prisustvovao ministar vanjskih poslova Crne Gore, brojni predsjednici opština iz Crne Gore, kao i ministar vanjskih poslova Republike Turske.

Komunikacija, pisanje teksta i dostavljanje materijala za kanadsku organizaciju *The World Remembers – Le Monde Se Souvient* kako bi u sklopu svoje postavke o Prvom svjetskom ratu napravili dio posvećen Crnoj Gori. Posao obavio Filip Kuzman.

Pisanje prijedloga izložbe u Kaen, kao odgovor na zahtjev Ministarstva kulture i medija i Privrednoj komori Crne Gore. Posao obavio Miloš Vukanović

Pisanje prijedloga izložbe za *Sedmicu crnogorske kulture u Albaniji*, kao odgovor na zahtjev Ministarstva kulture i medija. Posao obavio Vukan Ražnatović.

Posjeta Muzeju grada Šibenika, Sveučilištu u Zadru i Hrvatskom pomorskom muzeju u Splitu od. 28.01. do 02.02.2025. godine. U Muzeju grada Šibenika, u sklopu proslave Dana i noći muzeja, rukovodioci Goran Ražnatović, Vukan Ražnatović i Filip Kuzman održali su dva predavanja *Paleolitsko arheološko nalazište Crvena Stijena u Crnoj Gori* i *Arhitektura Cetinja*. Goran Pajović je na Sveučilištu u Zadru održao takođe predavanje o Crvenoj Stijeni. U Splitu tim se sastao sa predstavnicima kolekcionarskog društva *Diokles* koji su Narodnom muzeju poklonili *Album za marke Kraljevine Crne Gore*.

Vukan Ražnatović je bio predsjednik komisije za *Pregled, analizu i davanje prijedloga za unaprijeđenje stanja, sanaciju i mjera zaštitu u objektu Muzej kralja Nikole*. Komisija je sastavila detaljan izvještaj o stanju objekta.

Saradnja (tekst i učešće u emisiji) sa TVCG za emisiju *Njegoševi portreti* povodom Njegoševog dana.

Saradnja sa TVCG za emisiju *Čitanka o Gorskom vijencu*, povodom Njegoševog dana.

Učešće u *Radio slobodna Evropa* na temu *Dnevnici princeze Ksenije*.

Učešće u naučno-dokumentarnim emisijama Radija televizije Crne Gore (Naša baština) i Gradske televizije (Etnopis).

Obavljeno je sezonsko čišćenje Muzeja kralja Nikole od strane Vukana Ražnatovića, Miloša Vukanovića, Vukadina Nišavića, Borisa Vujovića, Jelene Vujović i Filipa Kuzmana.

Bojana Sjekloća kao član komisije za popis građe u Bibliotečko-arhivskom odjeljenju radila je na poslovima popisivanja, sređivanja i obrade dokumenta od 1945. godine.

Kustoskinja-pedagoškinja Istorijskog muzeja, Bojana Sjekloća, učestvovala je na sljedećim seminarima:

1. Muzejska edukacija, održan 6. juna 2025. godine u prostorijama JU „Muzej i galerija“ Tivat, na kojem je prezentovan rad Narodnog muzeja Srbije i njihovih pedagoških službi.
2. Osobe sa senzornim oštećenjima u muzeju, seminar organizovan 26. septembra 2025. godine u Kuslerovoj kući u Podgorici.

3. Prvi simpozijum muzeologa organizovan od 2. do 5. oktobra 2025. godine u organizaciji JU Prirodnjački muzej Crne Gore i Muzejskog društva Crne Gore.

Vršene su redovne pripreme i aktivnosti na otvaranju Njegoševe rodne kuće na Njegušima za ljetnju sezonu, kao i zatvaranju nakon završetka ljetnje sezone.

Promocija *Stećakland VR* organizovana je 19. septembra u Crnogorskoj galeriji umjetnosti „Miodrag Dado Đurić“. Projekat je uspješno realizovan.

Saradnik Luka Jovanović koordinisao je aktivnosti za snimanje filma za potrebe jubileja – 100 godina NMCG.

Kustosi Istorijskog muzeja su primili veliki broj zahtjeva od spoljnih lica (ustupanje materijala, davanje korisnih informacija...) i na svaki je uredno odgovoreno.

U saradnji sa Ministarstvom kulture i medija Crne Gore i Ministarstvom kulture republike Grčke organizovana je u novembru konzervatorska radionica na kojoj se govorilo o konzervaciji ikona. Radionici je prisustvovao Vukan Ražnatović.

Stručni tim iz Kvirinalea posjetio je Muzej 9. i 10. decembra, kako bi pregledali i reinventarisali predmete koji su dati Muzeju kralja Nikole na trajnu pozajmicu.

Etnografski muzej

Sprovedene su aktivnosti na koncipiranju i sprovođenju projekta „Muzeji u škrinjama“ koji bi se realizovao kroz saradnju sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacije, kao i Ministarstvom turizma Crne Gore. Projekat ima za cilj približiti muzejski sadržaj školama i lokalnim zajednicama, omogućavajući interaktivno i edukativno iskustvo koje promovise kulturno nasljeđe i podstiče turizam.

Na poziv Ambasade Republike Poljske, kustoskinja i pedagoškinja Etnografskog muzeja, učestvovala su 10. juna na edukativnom događaju održanom u prostoru KIC Budo Tomović, gdje su učesnike upoznale sa značajem i ulogom narodnih nošnji, njihovim osnovnim elementima, značenjem i simbolikom. U okviru događaja promovisana je bojanka Ambasade Republike Poljske, koja sadrži ilustracije tradicionalnih nošnji Poljske i Crne Gore, čime je dodatno istaknuta važnost očuvanja kulturne baštine kroz kreativne i pristupačne sadržaje za najmlađe.

Pedagoškinja Etnografskog muzeja, Tamara Đuranović, učestvovala je na sledećim seminarima:

- 1.Seminar Muzejska edukacija u Tivtu, gdje su razmijenjena iskustva i pristupi u vođenju muzejsko-edukativnih programa.
- 2.Predavanje „Osobe sa senzornim oštećenjima u muzeju“, u organizaciji JU Muzeji i galerije Podgorice i Društva gluvih i nagluvih Crne Gore, koje je omogućilo razmjenu iskustava i unapređenje pristupačnosti muzeja za sve korisnike.

3. Prvi simpozijum muzeologa Crne Gore, održan u Pertovcu od 2. do 5. oktobra 2025. godine povodom tri decenije rada Prirodnjačkog muzeja Crne Gore. Na simpozijumu je prezentovan rad Muzej nove muzeologije, u kojem je kroz principe raznolikosti, jednakosti, inkluzivnosti i pristupačnosti predstavljena nova ICOM-ova definicija muzeja. Posebno je istaknuto da muzej funkcioniše kao prostor društvene angažovanosti, edukacije i interaktivnog dijaloga sa zajednicom.

Umjetnički muzej

U susret Danu državnosti – 13. julu, u Crnogorskoj galeriji umjetnosti „Miodrag Dado Đurić“ postavljena je **Izložba crnogorske likovne umjetnosti** koja je predstavljala odabrani segment fundusa Umjetničkog muzeja. Koncipirana kao svojevrsna „stalna postavka u malom“, ova izložba je koncipirana da, u uslovima otežanog pristupa stalnoj postavci muzeja, pruži javnosti uvid u značajna ostvarenja crnogorske likovne umjetnosti. Pored funkcionalne uloge, izložba je imala i programski kontinuitet s postavkom u Vladinom domu, gdje su izložene zbirke jugoslovenske likovne umjetnosti, kolekcija Milice Sarić Vukmanović i zbirka ikona. Na taj način, doprinijela je cjelovitijem sagledavanju umjetničkog nasljeđa koje čuva i predstavlja Umjetnički muzej. Izložba je bila dostupna za posjete do septembra 2025. godine.

Održana su stručna vođenja kroz izložbe: Sretena Milatovića i Milana Pešića.

Pedagoškinja Umjetničkog muzeja, Maša Jovović, učestvovala je na seminarima: "Muzejska edukacija" u Tivtu; „Osobe sa senzornim oštećenjima u muzeju“ u organizaciji JU Muzeji i galerije Podgorice i Društvo gluvih i nagluvih CG; „Od muzejske dokumentacije do komunikacije u digitalnom okruženju – standardi, praksa i perspektive“, organizator MSUCG.

Bibliotečko – arhivsko odjeljenje

Bibliotečko-arhivsko odjeljenje je, tokom izvještajnog perioda, kontinuirano realizovalo aktivnosti koje obuhvataju prikupljanje, prijem, popis, klasifikaciju i smještaj građe namijenjene stručnoj obradi i korištenju, kao i druge administrativne poslove. Aktivnosti su bile usmjerene ostvarenju ciljeva unapređenja dostupnosti, zaštite i obrade bibliotečke i arhivske građe.

U okviru priprema za jubilej NMCG 2026. godine, radeno je na TEP-u za dokumentarnu izložbu u Biljardi, posvećenu istorijatu Narodnog muzeja Crne Gore. Za zajedničku izložbu u Galeriji DADO vršen je odabir arhivske i bibliotečke građe koja će biti predstavljena u okviru izložbenog programa. Paralelno s tim, raden je tekst za jubilarnu monografiju, kojim su predstavljeni istorijat i značaj Bibliotečko-arhivskog odjeljenja, kao i pregled njegovog bogatog fonda.

Radeno je na izradi pretražive baze digitalizovanih arhivskih fondova, koja trenutno obuhvata 1.450 unosa.

Ažuriran je *Spisak preminulih korisnika sa neriješenim zaduženjima prema fondu biblioteke* i predat Pravnoj službi na dalje postupanje.

Ažurirani su *Zahtjevi za povraćaj zaduženih bibliotečkih jedinica* i predati Pravnoj službi na dalje postupanje i dostavljanje korisnicima.

Učešće na COBISS danu u NBCG posvećen novoj verziji aplikacije COBISS Plus kao i izvođenju revizije (inventara) kroz COBISS.

Odjeljenje za preventivnu i trajnu zaštitu

Odjeljenje za preventivnu i trajnu zaštitu izvršilo je konzervatorsko-restauratorski tretman na 840 predmeta.

Izvršen je konzervatorski pregled predmeta koji su išli na izložbe.

Odjeljenje za dokumentaciju

U okviru uspostavljanja fotodokumentacije, rađeno je na prikupljanju i objedinjavanju fotografija sa čitavom dokumentacijom. Pored prikupljanja fotografija za muzejske predmete, uradjene su fotografije za sve izložbe, radionice, prezentacije i ostale manifestacije u organizaciji NMCG (snimanje događaja i priprema materija za publikacije i društvene mreže), kao i fotografisanje visokih delegacija koje su posjećivale Muzej. Pripremane su fotografije za Bazu fotografija.

Koordinacija promocije muzeja na Toronto sajam EXPO.

Odjeljenje za prezentaciju

Odjeljenje za prezentaciju je tokom 2025. godine radilo svoje redovne aktivnosti na prezentaciji stalnih muzejskih postavki. Broj posjetilaca koji je posjetio Narodni muzej tokom 2025. godine je **187.950**, što je za 1,3% niže nego 2024. godine kada je Narodni muzej posjetilo ukupno 190.425 posjetilaca.

Urađena je Marketing strategija Narodnog muzeja Crne Gore 2025-2028, koja predstavlja prvi dugoročni strateški dokument za razvoj i unapređenje marketinške djelatnosti, nastao u namjeri da se budući rad ustanove temelji na jasnoj viziji, ciljevima i mjerljivim rezultatima rada. Tokom pripreme dokumenta Radna grupa je, shodno smjernicama iz Strateškog plana razvoja NMCG, izvršila analizu marketinških aktivnosti ustanove; sprovela istraživanje potreba, navika i interesovanja muzejskih korisnika; definisala primjenu elemenata promotivnog spleta (oglašavanje, unapređenje prodaje, direktni marketing, odnosi sa javnošću, rad sa publikom, internetska marketing strategija, razvoj digitalnih platformi i društvenih mreža) i dala prijedloge za unapređenje marketinškog djelovanja u NMCG kroz konkretno definisane mjere i aktivnosti. Strateški ciljevi koji su definisani u okviru svih segmenata dokumenta predstavljaju osnovu za donošenje godišnjih planova aktivnosti.

Učestvovalo je u implementaciji Nacionalnog programa razvoja kulture.

Posjeta po muzejskim jedinicama:

2025	Januar	Feb.	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septem.	Oktobar	Nov.	Dec.	Ukupno
Muzej kralja Nikole	443	220	2509	7107	14061	9916	5085	5529	10985	10305	2629	306	69095
Bilijarda	67	105	1750	2587	3401	3016	1597	1837	2108	1613	1305	81	19467
Reljef CG	69	109	1004	1500	3725	3336	1844	2014	2532	1761	1324	83	19301
Etnografski muzej	1	17	33	154	499	582	650	568	704	413	320	21	3962
Umjetnički muzej	26	72	93	284	534	597	886	1029	792	574	310	45	5242
Njegošev mauzolej	-	-	-	5968	9212	9574	11826	14233	9703	4879	448	115	65958
Njegoševa rodna kuća	-	-	-	-	260	281	649	287	269	438	173	-	2357
Galerija MDD	-	-	-	88	272	102	362	235	220	700	322	267	2568
Ukupno	606	523	5389	17688	31964	27404	22899	25732	27313	20683	6831	918	187950

Poslovi odnosa sa javnošću odvijaju se u kontinuitetu plasiranjem u medijima saopštenja, najava, gostovanja i dr, kao i ažuriranjem internet sajta i društvenih mreža:

- Realizovano je ukupno 7 gostovanja na televizijama sa nacionalnom pokrivenošću, dato 11 izjava za televizije, 8 izjava za radio, kao i 11 izjava za novine i portale.
- Aktivnosti Narodnog muzeja predstavljene su javnosti kroz PR aktivnosti. Tokom godine, plasirano je 23 objave iz NMCG prema medijima (najava, izvještaja, saopštenja, reagovanja...).
- Nastavljena je saradnja sa magazinom domaće aviokompanije „AirTime“ za koji su se pripremali tekstovi o muzejima i predmetima.
- U poređenju decembra 2024. i decembra 2025. godine, zabilježen je rast broja pratilaca na svim društvenim mrežama Narodnog muzeja Crne Gore. Najveći relativni rast ostvaren je na Instagramu (+17,04%), dok Facebook, kao mreža sa najvećom bazom pratilaca, bilježi stabilan i značajan porast od 9,17%. LinkedIn je u istom periodu zabilježio rast od 12,17%. Broj pratilaca na Facebook-u je 7.772, na Instagramu 5268, a na LinkedIn-u 657.
- Na društvenim mrežama Narodnog muzeja, tokom 2025. godine, bilo je ukupno 192 objave (video zapisi sa Youtube i sopstveni snimci, predstavljanje muzejskih predmeta i umjetničkih djela, najave, izvještaji, Story objave...)
- Pored rasta publike, posebno se izdvaja značajan porast organskog doseg a i interakcija, naročito tokom decembra 2025. godine (tokom online takmičenja povodom dječjeg likovnog konkursa), kada su ostvareni izuzetno visoki nivoi pregleda i angažmana na Facebook mreži. Rast je ostvaren isključivo organskim putem, bez korišćenja plaćenih kampanja, sponzoriranih objava ili dodatnih finansijskih ulaganja u digitalni marketing.
- U periodu od 1. januara do 15. decembra 2025, zabilježen je značajan rast pregleda sajta narodnimuzej.me (službenog sajta Narodnog muzeja Crne Gore). Posebno je porastao interes međunarodnih posjetilaca zahvaljujući uvođenju engleske verzije sajta. Posjete iz inostranstva sada donose četiri puta više pregleda nego ranije, dok domaći promet iz Crne

Gore ostaje stabilan. Pregledi po državama: Crna Gora – 23.375; Srbija – 4.587; Singapur – 1.080; SAD – 949; Hrvatska – 954; Bosna i Hercegovina – 976; Njemačka – 1.026; Poljska – 598; Francuska – 500; Velika Britanija – 456; Kina – 197; Slovenija – 321; Italija – 289; Austrija – 230; Holandija – 257; Češka – 270; Belgija – 173; Rusija – 133; Izrael – 156; Mađarska – 184; Sjeverna Makedonija – 138; Švajcarska – 113... Većina korisnika dolazi preko mobilnih uređaja, što potvrđuje važnost mobilne optimizacije. Organski saobraćaj iz pretraživača i posjete sa društvenih mreža ostaju ključni za dolazak novih posjetilaca.

Muzejski informacioni centar

Tokom 2025. godine IT služba Narodnog muzeja Crne Gore obavljala je kontinuirane aktivnosti održavanja i unapređenja hardverskih i softverskih sistema u svim organizacionim jedinicama, uključujući: Vladin dom, Muzej kralja Nikole, Biljardu, Etnografski muzej i Galeriju „Miodrag Dado Đurić“. Aktivnosti su se odnosile na: dijagnostiku i otklanjanje kvarova na računarima i perifernoj opremi; nadogradnju i optimizaciju hardverskih komponenti; instalaciju i ažuriranje softverskih paketa; detekciju i uklanjanje virusa i zlonamjernog softvera; održavanje interne mreže i mrežne opreme; tehničku podršku zaposlenima i podršku tokom realizacije izložbi; rad sa bazama podataka – unos, ažuriranje i održavanje sistema koji su u svakodnevnoj upotrebi; instalacija i konfiguracija nove IT opreme, kao i obuka zaposlenih.

Tokom godine realizovana su dva velika IT projekta, među kojima je i nabavka i puštanje u rad opreme putem tendera u vrijednosti od 20.000 eura. Ovim projektom je značajno unaprijeđeno: pouzdanost sistema, brzina rada i bezbjednost podataka, ukupna efikasnost poslovnih procesa.

Tokom 2025. godine uspješno je realizovan vanredni projekat potpunog Wi-Fi pokrivanja kancelarijskog dijela Narodnog muzeja Crne Gore, prepoznat kao neophodan za nesmetano funkcionisanje savremenih radnih procesa. U okviru ovog projekta izvršena je kompletna modernizacija mrežne infrastrukture, kroz instalaciju nove, savremene mrežne opreme bazirane na Mikrotik rješenjima. Radovi su realizovani uz stručni nadzor i koordinaciju Muzejskog informacionog centra, uz pažljivo planiranje kako bi se izbjegli prekidi u svakodnevnom radu zaposlenih. Implementacijom ovog projekta obezbijeđena je stabilna, brza i bezbjedna bežična mreža i značajno unaprijeđeni uslovi rada

Izvršen je popis, bezbjedno odlaganje i zbrinjavanje rashodovanog elektronskog otpada. Aktivnost je obuhvatila detaljan popis kompletne rashodovane opreme (računari, serveri, mrežna oprema, periferije i ostala elektronska sredstva) iz svih muzejskih objekata. Posebna pažnja posvećena je bezbjednosnom aspektu, te su sa svih uređaja fizički uklonjeni hard diskovi i drugi nosači podataka, koji su adekvatno evidentirani i privremeno uskladišteni u skladu sa važećim procedurama.

Realizovani su poslovi grafičkog oblikovanja svih materijala za izložbe, kataloga, knjiga (Muzejske knjige za dokumentaciju; Glasnika XXI, Zbornik dokumenata, knjiga I; Dnevnicu princeze Ksenije), suvenira, vizuala događaja i društvene mreže.

Prekogranični projekti i međunarodna saradnja

Radeno je na unapređenju međunarodne saradnje, posebno kroz programe prekogranične saradnje koje kofinansira Evropska Unija. Narodni muzej je uključen kao partner u prekogranične projekte: „Life and environment of Women Leaders in Western Balkans History in Virtual reality“/ SHELeadersVR; „Interpreting Art of Mysterious Medieval Stecak Tombstone through Virtual Reality“/ StecakLand; Netmo projekat (učestvuje kao pridruženi partner).

Pripremljena je dokumentacija za prijavu za realizaciju međunarodnih IPA projekta (Program prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora), za projekte: „Otkrij skrivene atrakcije regije“ i „Jedna regija, jedna priča, jedna karta“.

Sektor opštih poslova

Kancelarija za finansije i računovodstvo – javne nabavke je zadužena za kompletno finansijsko poslovanje Ustanove i realizovala je sve svoje aktivnosti. Sprovedeni su sljedeći tenderi: tekuće održavanje objekata, štampa, lož ulje, gorivo, službena vozila, kompjuterska oprema. Sprovedena je i jednostavna nabavka Koncept , dizajn i produkcija prostorne postavke u Njegoševom muzeju – Biljardi za izložbu povodom obilježavanja jubileja NMCG. Novina u odnosu na ranije poslovanje jeste da je Ministarstvo finansija dalo saglasnost da se sopstvena sredstva koja je NMCG imao na računu koriste za sprovođenje javnih nabavki.

Kancelarija za opšte poslove i ljudske resurse radila je na izradi svih opštih i pojedinačnih akata za potrebe Ustanove (ugovori, odluke, dopisi, zapisnici, zabilješke, zaduženja i razduženja, rješenja za odmore, rasporedna rješenja i aneksi, rješenja o koeficijentima zaposlenih i sl.); saradnji sa raznim subjektima (državni organi, organi lokalne samouprave, turističke agencije, nevladin sektor), davanje informacija zainteresovanim licima i stručnih mišljenja kao i pojašnjenja; Sprovođenje postupka slobodnog pristupa informacijama i donošenje rješenja po istima; Donošenje opštih akata kojima se poboljšava normativna djelatnost NMCG; Sprovođenje kompletne administracije za sve službe i organizacione jedinice kako bi se odvijao nesmetano rad.

Tehnička služba je izvršavala poslove održavanja objekata NMCG (13), sprovođenje opravki na njima; tehnička podrška prilikom prijema materijala, umjetničkih djela i izložbi koje je organizovao NMCG ili je bio koorganizator; Obilježavanje značajnih događaja u objektima NMCG; Saradnja sa službama lokalne samouprave, državnim organima i raznim institucijama; Prijem lož ulja i funkcionisanje sistema za grijanje; kao i ostale aktivnosti koje omogućavaju nesmetano sprovođenje aktivnosti i rada Ustanove (otvaranje i zatvaranje objekata, održavanje higijene, grijanja i hlađenja objekata, izmještanje materijala i muzejskih predmeta, transport istih i dr.).

Unutrašnja služba zaštite obavljala je redovne poslove koji se odnose na obezbjeđenje objekata i imovine u NMCG putem fizičke i tehničke zaštite.

REZIME

Muzej je u 2025. godini, nastavio sa obavljanjem poslova i zadataka koji su mu dodijeljeni zakonom i osnivačkim aktom. Oni se prvenstveno odnose na obimne i zahtijevne stručne poslove, koji su uslijedili nakon okončanja prve sveobuhvatne revizije muzejskog materijala i muzejske dokumentacije u Narodnom muzeju Crne Gore. U okviru poslova koje je Muzej obavljao, posebno se radilo na realizaciji sljedećih zadataka: ustanovljavanje svih propisanih oblika dokumentacije; formiranje baze podataka; popisu cjelokupnog muzejskog fonda; obradi i reinventarizaciji muzejskog materijala; reorganizaciji muzejskih zbirki; kategorizaciji i preregistraciji fondova sa statusom kulturno dobro i preventivnoj zaštiti cjelokupnog fonda.

Pored navedenog, Muzej je u 2025. godini, radio na realizaciji 52 planirane aktivnosti i 26 dodatnih koje nijesu bile obuhvaćene planom za 2025. godinu, koje se odnose na: na obavljanje muzejske djelatnosti, sprovođenje konzervatorsko restauratorskih intervencija na objektima i predmetima; edukativne i turističke sadržaje; izložbenu, izdavačku i promotivnu djelatnost; međunarodnu saradnju i obilježavanje značajnih datuma iz istorije Crne Gore. Organizovano je 9 izložbi.

Realizovan je projekat zamjene krovnog pokrivača na Muzeju kralja Nikole.

Sprovođene su mjere i aktivnosti definisane Strateškim planom razvoja Narodnog muzeja 2024-2029, koji daje sveobuhvatnu sliku stanja i problema u Narodnom muzeju, kao i smjernice i prioritete daljeg razvoja.

Zaštita muzejskog materijala i muzejske dokumentacije vršena je u okviru pet radionica Konzervatorsko-restauratorske službe koje su tokom izvještajnog perioda kroz postupak konzervatorske zaštite obradili 840 muzejski predmet, u skladu sa Planom konzervacije muzejskog materijala za period 2023-2027.

Istraživanja. U okviru aktivnosti Arheološkog muzeja Crne Gore, vršena su sistematska arheološka istraživanja praistorijskog lokaliteta Crvena Stijena, projekat koji podrazumijeva nastavak istraživanja najznačajnijeg praistorijskog lokaliteta u Crnoj Gori (Petrovići, opština Nikšić).

Međunarodna saradnja ogledala se kroz programe prekogranične saradnje koje kofinansira Evropska Unija. Narodni muzej je uključen kao partner u prekogranične projekte: SHELeadersVR i StećakLand.

Digitalizacija se odnosila na uspostavljanje informacionog sistema Narodnog muzeja, sistema koji je implementiran na posebnoj web platformi, u okviru koje je obrađen kompletan fond muzejske građe, sa svim raspoloživim stručnim i dokumentacionim podacima, a započeta je digitalizacija arhivske građe.

Prezentacija muzejskog materijala vršena je kroz realizaciju muzejskih izložbi stalnog i privremenog tipa, kao i kroz saradnju sa turističkim organizacijama, operaterima, obrazovnim i drugim subjektima, pa je NMCG u ovom periodu ostvario 187.950 posjeta u svim muzejskim jedinicama, što je oko 1,3% niže u odnosu na 2024. godinu.

Kadrovski kapaciteti. Narodni muzej trenutno ima zaposleno 128 lica.

Organizacija. NMCG je organizovan u četiri muzeja (Istorijski muzej, koji čine: Stalna postavka, Njegošev muzej, Muzej kralja Nikole, Mauzolej Petra II Petrovića Njegoša na Lovćenu; Arheološki muzej, Etnografski muzej i Umjetnički muzej), dvije službe - opštih i stručnih poslova i jednog odjeljenja.

Prostorni kapaciteti. NMCG raspolaže sa 9 objekata sa preko 16.000 m².

Budžet. NMCG je shodno Zakonu o budžetu za 2025. godinu dobio sredstva u iznosu od 2.252.723,19 € i to 1.984.573,19 € opštih i 268.150,00 € sopstvenih. Od budžetskih sredstava realizovano je 1.917.735,16 €. U periodu 01.01.2025 - 31.12.2025. godine NMCG je ostvario sopstvene prihode u iznosu od 862.797,05€.

DIREKTOR
Jakša Čalasan

